ÅRSPLAN 2018 / 2019

FOLKEKIRKENS SKOLETJENESTE
FREDERIKSVÆRK PROVSTI

KONTAKT

Kære lærere

I det kommende skoleår udbydes sidste forløb i udviklingsprojektet om bevægelse i undervisningen som har udgjort et treårigt samarbejde med professionshøjskolen Metropol. Projektet er til indskolingen og handler om grænser – dit og mit.

På programmet for indskoling er også et tværfagligt forløb om vandets symbolik og til mellemtrinnet Kim Fupz´ forunderlige univers, brevprojektet *At have noget på hjerte* om breve i Bibelen og mellem mennesker med kreativ skriveworkshop samt et Jerusalemprojekt, der undersøger, hvor helligt det hellige er. Udskolingsklasser får mulighed for at arbejde med religion og vold eller sorghåndtering, mens projektet *Ansigt til ansigt* åbner for at filosofere over etiske problemstillinger og religiøse grundbegreber gennem kunst og drama sammen med en skuespiller.

Der vil løbende igennem året blive udbudt forskellige spændende kurser om det hellige, åben skole og fortælling i undervisningen, så hold øje med din mail og tilmeld dig nyhedsbrevet på www.fsfp.dk

God fornøjelse

Mette Berndsen
Daglig leder af Folkekirkens skoletjeneste

Mette Berndsen
telefon: 2048 8188
e-mail: mette@fsfp.dk
www.fsfp.dk

Folkekirkens Skoletjeneste Frederiksværk Provsti
Nordstjerneskolen, Helsinge
Boagervej 26
3200 Helsinge

0.-3. KL.

HVAD LAVER PRÆSTEN?

Hvad skal en præst egentlig tro og vide om Gud og Jesus? Hvor tit har præsten kjole på, og hvad laver præsten, når han eller hun ikke har kjole på?

Dette miniprojekt sætter fokus på præstens alsidige job, der rummer livets yderpunkter fra vugge til grav. Forløbet består af et besøg i den lokale kirke, hvor eleverne skal se, hvordan kirken er indrettet og høre hvilke arbejdsopgaver, der knytter sig til døbefont, alter og prædikestol. De skal også høre om de to sakramenter dåb og nadver og have en forklaring på, hvorfor præsten hælder vand på dåbsbarnet, og hvorfor de kristne spiser Jesus, når de går til alters.

Afslutningsvis får alle elever et hæfte med hjem, så de kan lave en lille fagbog om præstens job og kirkens indretning. Hæftet lægger op til at inddrage andre erhverv. Det er projektets formål at præsentere præstens job via kirkens indretning og herigennem give eleverne en introduktion til kristendommens form (ritualer) og indhold (tro/forkyndelse).

© Birgitte Ahlmann, 2017.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg (sendes via mail).
2. Kirkebesøg (60-70 min.)
3. Opgavehæfte til eleverne.

Fag: Kristendomskundskab/dansk/uddannelse og job.
Periode: Skoleåret 2018/19.
Omfang: 2-4. lektioner.
Tilmelding: 1. september 2018.

DIT OG MIT – HVOR GÅR GRÆNSEN?

Projektet *Dit og Mit – hvor går grænsen* handler om hvad der sker, når man sætter grænser eller omvendt overskrider dem. Gennem en række kropslige øvelser – iscenesat af professionelle kampsportsinstruktører – afdækkes grænserne for dit og mit samt grænsen mellem dig og mig. Igennem undervisningsforløbet erhverver eleverne sig nogle nære erfaringer med grænsebegrebet i relation til alt fra smårapserier af hinandens viskelæder til det at have råderetten over sit eget værelse eller fx at kunne sige fra, når man føler sig krænket eller intimideret.

I relation til de fysiske øvelser lægges der via billeder og fortællinger op til små filosoferende samtaler om, hvorfor man ikke må stjæle? Hvorfor ejendomsretten er ukrænkelig? Og hvad det vil sige at have en personlig grænse?

Under et tilhørende kirkebesøg arbejder eleverne ud fra genfortællinger af historierne om den brændende tornebusk og Jakob og Esau med Bibelens syn på grænser mennesker imellem og mellem Gud og mennesker. Eleverne får også en gennemgang af kirkens rum og opbygning og kommer dermed til at arbejde med synlige og usynlige grænser. Er der usynlige grænser i kirken? Eller må alle gå, hvor de vil?

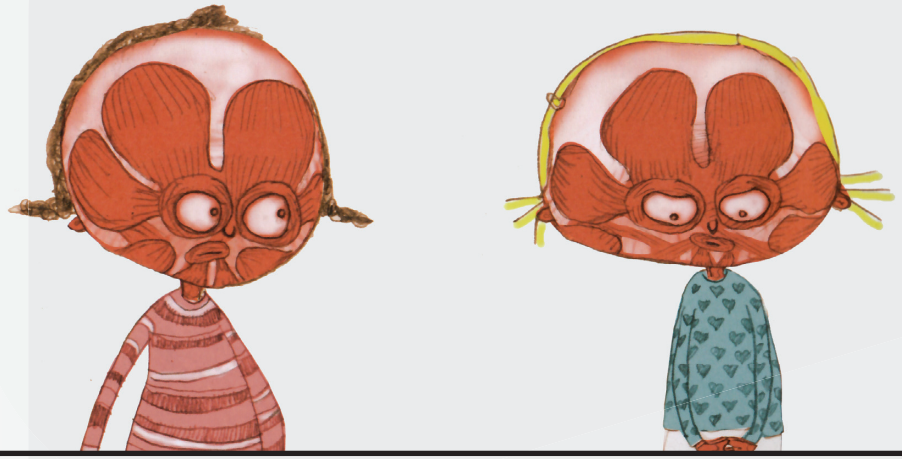

© Camilla Kuhn, 2014.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Workshop med kampsportsinstruktør.
3. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab/dansk.
Periode: Oktober-november 2019.
Omfang: 10-12 lektioner.
Tilmelding: 1. september 2018.

© Daniel Richter, Grænse, 2009.

1.-3. KL.

VAND
ET PROJEKT OM BETINGELSER FOR OG TRUSLER MOD LIV

Forside fra materialet

Hvad er vand egentlig? Og hvad bruger man det til? Kan et menneske få for meget vand? Og hvorfor spiller vand så stor en rolle i de fleste religioner?

Gennem dette tværfaglige projekt skal eleverne dels arbejde konkret og naturfagligt med vand og dets tilstandsformer – dels med vandets symbolske betydning gennem forskellige kreative udtryk.

Den naturfaglige del af projektet viser, hvordan vand på en måde har en dobbelt natur: På den ene side er vand en nødvendig betingelse for liv, mens det på den anden side kan udgøre en trussel mod liv og virke som et ødelæggende og kraftfuldt element, når der er for meget vand, som det sker med fx naturkatastrofer.

Den religionsfaglige del af projektet kaster lys over vandets symbolske betydning i relation til skabelse, syndflod, dåb og renhed. Det sættes der bl.a. fokus på gennem et spændende besøg i den lokale kirke, hvor eleverne får indblik i fortællinger og ritualer, der handler om vand. Derudover vil eleverne stifte bekendtskab med vands betydning inden for henholdsvis islam og hinduisme.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab/dansk/naturfag.
Periode: Forår 2018.
Omfang: Ca. 10 lektioner.
Tilmelding: 1. september 2018.

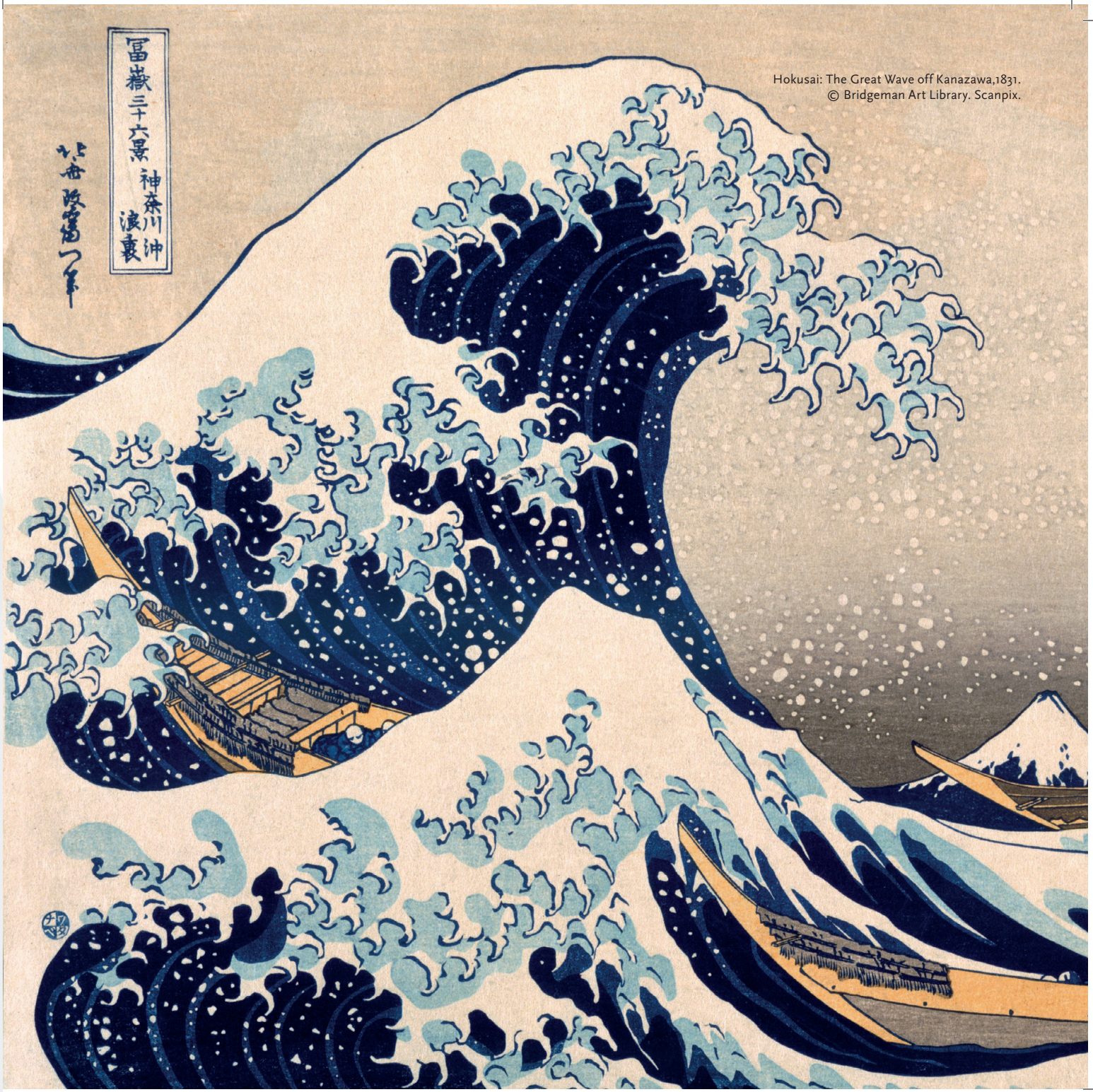

Hokusai: The Great Wave off Kanazawa,1831.
© Bridgeman Art Library. Scanpix.

4.-6. KL.

ENGELBERT H OG DEN SIDSTE CHANCE

Kim Fupz Aakeson i dialog med de bibelske fortællinger

I dette undervisningsforløb skal eleverne fordybe sig i Kim Fupz Aakesons bog Engelbert H og de bibelske tekster, der er billedromanens intertekstuelle reference – dvs. de gammeltestamentlige beretningerne om Skabelsen, Syndfloden og ødelæggelsen af byerne Sodoma og Gomorra samt historien om profeten Jonas.

Teksterne danner udgangspunkt for elevernes litteratursamtaler og refleksioner over emner som håb, synd, den frie vilje, gudsbilleder og relationer.

I projektet inddrages såvel religions- som danskfaglige begreber og værktøjer i arbejdet. Ved at arbejde med historien ud fra begge fag, er målet, at eleverne opnår en erkendelse af, hvordan begrebet intertekstualitet trækker på mange forskellige litterære værker – herunder også Bibelen.

© Engelbert H og den sidste chance, Per Dybvig, Dansklærerforeningens Forlag 2006.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Klassesæt Engelbert (Bestil via PLC).
3. Kirkebesøg.

Fag: Dansk/ kristendomskundskab.
Periode: September-november 2018.
Omfang: 10-12 lektioner.
Tilmelding: 1. september 2018.

LÆRERKURSUS – GUD FUPZ OG HOLST

Har I på noget tidspunkt funderet over, hvorfor Gud er, som han er, i Kim Fupz Aakesons historier? Og hvordan det passer med fremstillingerne af Gud i Bibelen? Det får I nu mulighed for at høre om på lærerkurset *Gud, Fupz og Holst*, hvor Kim Fupz Aakeson fører os ind i sit litterære univers og de bibelske inspirationskilder, mens teolog og lektor Søren Holst fortæller om Gudsfremstillingen i Det Gamle Testamente.

PROGRAM

13.00-13.15:
Velkomst v/ Folkekirkens skoletjeneste.

13.15-14.00:
Gud i Det Gamle Testamente og nutidens litteratur.
v/cand. Theol. og ph.d. og lektor ved Københavns Universitet Søren Holst.

14.00-14.30: Pause med kaffe/the og kage.

14.30-15.30: Bibelen i Kim Fupz Aakesons børnebøger.
v/forfatter Kim Fupz Aakeson.

15.30-16.00:
Præsentation af projekt og undervisningsmateriale.
v/Folkekirkens skoletjeneste.

Foto: Kim Fupz © Robin Skjoldborg

Tid: Tirsdag d. 4. september 2018 kl. 13-16.
Sted: Frederiksborg Slotskirkes sognegård
Frederiksværksgade 2b, 3400 Hillerød.

AT HAVE NOGET PÅ HJERTE – BREVET I BIBELEN OG MELLEM MENNESKER

Peter Vilhelm Ilsted: Interiør med pige, der læser et brev, 1908.

Vi lever i en tid, hvor kommunikationen går stærkt, og hvor eleverne er hurtige på tasterne. De sms'er og chatter på livet løs. Forløbet her vil gerne tage dem med ind i brevets langsomme og taktile verden.

Eleverne skal gennem læsning af udvalgte Paulus-breve møde historien om Saulus, hans omvendelse, hans rejser, hans mission og hans breve. Udtrykskraften, ordet og skriftens virkning skal give genklang i et udvalg af andre brevskrivere, kendte som ukendte; forfatteren, skyttegravssoldaten, sømanden, flygtningen.

Forløbet vil føre eleverne gennem brevets kulturhistorie: De skal læse og analysere berømte breve, undersøge, hvordan breve kom frem i "gamle dage" og hvad der skete med de breve, der aldrig kom frem. Eleverne skal også i brevskriverværksted og skrive "rolle-breve", hvor de skal forestille sig forskellige afsendere, modtagere og situationer. I brev-workshoppen skal de selvfølgelig opleve den sanselighed, der hænger uløseligt sammen med det fysiske brev: Duften af papir, fornemmelsen af papiret mellem fingrene måske afsløringen af blæk på fingrene, og forventningen ved stemplet i lakken eller blot et nyt frimærke.

Det er projektets mål med afsæt i Paulus som central skikkelse i kristendommens historie og en rejse i brevskrivernes univers at ruste eleverne til selv at beherske brevformen. At give dem mulighed for at opleve en fordybelse gennem dét at skrive noget af sig selv – og det man måtte have på hjerte – frem i et brev og række ud mod en virkelig eller fiktiv modtager gennem ord, skriftens stemme og brevets materialitet.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Workshop med forfatter.

Fag: Kristendomskundskab/dansk/billedkunst.
Omfang: 10 lektioner.
Periode: November 2018-februar 2019.
Tilmelding: 1. september 2018.

LÆRERKURSUS OM BREVETS KULTURHISTORIE

PROGRAM

13.00-13.15: Velkomst.
13.15-14.15: Brevets kulturhistorie.
v/ Ingelise Frederiksen.
14.15-14.35: Gennemgang af materialet og projektets motivation i Paulus´ breve.
14.35-14.55: Kaffe/the og kage.
14.55-15.45: Skriveworkshop med forfatter.
15.45-16.00: Afslutning.

På lærerkurset præsenteres forløbet *At have noget på hjerte – om breve i Bibelen og mellem mennesker* og det tilhørende undervisningsmateriale. Der vil være foredrag om brevskrivningens kulturhistorie med indlagt kreativ skriveøvelse og et lille oplæg om Paulus som brevskriver og dennes betydning for udbredelsen af kristendommen.

Tid: 1. november 2018 kl. 13-16.
Sted: Information følger.
Tilmelding: 1. september 2018.

Valentin de Boulogne, Paulus skriver sine breve. ca. 1618-20. Museum of Fine Arts, Houston.

5.-6. KL.

KAN DET HELLIGE MÅLES?
EN UNDERSØGELSE AF STEDER OG GENSTANDE

Jerusalem er en fascinerende men også ufattelig by. Ufattelig, fordi man aldrig helt forstår, hvad det er, der foregår dernede – hverken når man hører om byen i de bibelske fortællinger eller i TV-avisen. Jerusalem har altid været en by i kamp. Man kæmper af mange grunde, men man kan især ikke blive enige om, hvad der er helligt – og hvem det hellige tilhører. Men, hvad betyder det egentligt, at noget er helligt? Har alle mennesker noget, de betragter som helligt? Hvordan forholder man sig til det, der er helligt for andre, men ikke for en selv? Disse og andre spørgsmål skal eleverne arbejde med i projekt.
De hellige steder i Jerusalem præsenteres gennem elevartikler og små videoer.
Klassen besøger deres lokale kirke, hvor de med en "hellighedsmåler" vurderer forskellige steder og genstande. Afslutningsvis skal eleverne producere deres egne små film om et sted eller en genstand, der er særlig betydningsfuldt eller endda helligt for dem.

Projektet lægger op til et samarbejde med musikfaget. Her er spørgsmålet: Hvordan kan musikken medvirke til at samle mennesker på tværs af religion og kultur, når det hellige skiller? Konkret arbejdes der med et musikstykke, som mikser jødisk, arabisk og dansk musiktradition.

Privatfotos: Jerusalem 2016.

Projektet indeholder:
1. Lærervejledning.
2. Hjemmeside med elevhæfter, hellighedsmåler, små film og musik.
3. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab/musik.
Omfang: 10-12 lektioner.
Periode: Forår 2019.
Tilmelding: 1. september 2018.

7.-9. KL.

HVOR LANGT SKAL MAN GÅ? ET PROJEKT OM DET HELLIGE OG DETS POLITISKE BETYDNING FOR ISRAEL-PALÆSTINAKONFLIKTEN

Jerusalem er helligsted for de tre store monoteistiske religioner jødedom, kristendom og islam. Men, hvad betyder Klippemoskeen, Grædemuren og Gravkirken for de troende, og hvilken betydning har de forskellige forestillinger om det hellige for konflikten mellem parterne på stedet? Er den primært religiøst eller politisk betinget?

I forløbet kommer eleverne til at beskæftige sig med spørgsmålet om, hvad religion og religioners funktion overhovedet er. Skaber de først og fremmest orden og fred i samfundet eller snarere problemer og direkte konflikt? Rummer religionernes påstande om at ligge inde med sandheden om livet, kimen til krig, eller er de snarere et disciplineringsmiddel, der skal tæmme menneskets voldelige tendenser? Og hvor langt kan man tillade sig gå for det, der er helligt for en?

Formålet med projektet er således, at eleverne erhverver sig indsigt i forestillinger om det hellige og disse forestillingers implikationer for det samfundsmæssige liv globalt og lokalt.

Med projektet følger forslag til varierede undervisningsformer og en række forslag til underemner med tilhørende problemstillinger, som eleverne kan lade sig inspirere af, hvis klassen bliver udtrukket til prøve i faget.

Privatfotos: Jerusalem 2016.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/Prezi med elevmateriale.
2. Kirkebesøg (Film).

Fag: Kristendomskundskab/historie/samfundsfag.
Omfang: 12-15 lektioner.
Periode: September-oktober 2018.
Tilmelding: 1. september 2018.

KLÆDT PÅ TIL SORG

Trine Søndergaard: Lace #8, 2015 © Trine Søndergaard/Visda.dk

Projektet *Klædt på til sorg* tager udgangspunkt i den tekstile sørgemode i Danmark, hvor eleverne stifter bekendtskab med tøjmoden i forbindelse med død og begravelse fra 1400-tallet og frem til i dag. Modebilledet bliver således indgangen til at tale om, hvordan man historisk set har haft et fælles sprog, ritualer og traditioner for, hvordan man udtrykte sin sorg.

Gennem historiske perioder bevæger eleverne sig til nutidens forskellige udtryk for sorg. Her arbejder de med cases og interviews med mennesker tæt på sorg – bl.a. en forfatter, en sygehuspræst, en imam og en ung pige, som har mistet sin far. Eleverne skal også analysere et nyskrevet essay af Rebecca Bach-Lauritsen, og i forbindelse med et besøg i den lokale folkekirke får de indblik i kirkens ritualer i forbindelse med død og begravelse. Alt dette skal give viden til samtalen om, hvordan et menneske i sorg oplever livet, ensomheden og kontakten til omgivelserne. Eleverne skal afslutningsvis arbejde innovativt med et bud på, hvordan den, der er i sorg, kan mødes i samtale med dem, der står uden for sorgen.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab/dansk/evt. UUV.
Omfang: 10-12 lektioner.
Periode: Oktober-november 2018.
Tilmelding: 1. september 2018.

LÆRERKURSUS – KLÆDT PÅ TIL SORG

Historiker Barbara Zalewski fortæller om sorgens udtryk i tøjmode, traditioner og ritualer i europæisk historie. Psykolog i *Børn, unge og sorg* Susanne Svane deltager på kurset sammen med et antal frivillige unge, der alle har oplevet sorg i forbindelse med dødsfald. Susanne fortæller om den nyeste sorgteori, og de unge fortæller om deres eget arbejde med sorg og om omgivelsernes reaktion på denne. Undervisningsmaterialet præsenteres kort.

Trine Søndergaard: Interior #12 ©Trine Søndergaard/ Visda.dk

Tid: 2. oktober 2018 kl. 14-17.
Sted: Magistergården
Hvidovre Kirkeplads 3
2650 Hvidovre.

7.-9. KL.

ANSIGT TIL ANSIGT
ET PROJEKT OM ETIK OG RELATIONERNE TIL DEN ANDEN

Ansigtet kan på en måde siges at være et trækpapir mellem indre og ydre. Det er ofte på ansigtet, at vi genkender hinanden og registrerer følelser og stemninger hos den anden. Men afslører ansigtet altid sandheden om, hvem vi er, bag om ryggen på os? Er det et vindue til sjælen eller en maske, man kan gemme sig bag? Det kan både lyve og tale sandt. Begge dele smitter af på *den anden* – og lægger sig mellem mennesker. Ansigt betyder det, der vender til eller at blive set. Så hvad sker der, hvis ansigtet ikke ønsker at vende til? Hvis vi kommer til at vende ryggen til hinanden?

I projektet skal eleverne filosofere over ansigtets forskellige betydningslag i kunst, litteratur, sprog og religion. De skal gennem en række dramaøvelser lege med sproglige udtryk som fx at tabe ansigt, stå ansigt til ansigt, vende den anden kind til og arbejde med fortællingerne om den brændende tornebusk, Zakæus og Narcissus, der alle handler om at blive hhv. set eller overset. Ud fra det faglige begrebspar skabelse og tilintetgørelse, skal eleverne fordybe sig i, hvad ansigtet betyder for etableringen og ødelæggelsen af mellemmenneskelige relationer.

Under det tilhørende kirkebesøg udfolder præsten med afsæt i en tekst af digteren Søren Ulrik Thomsen, hvordan det kristne menneskesyn kommer til udtryk i kirkens indretning og ritualer.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Workshop v/ skuespiller, manuskriptforfatter og instruktør Abelone Koppel.
3. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab/dansk.
Periode: Februar-marts 2019.
Omfang: 6-8 lektioner.
Tilmelding: 1. september 2018.

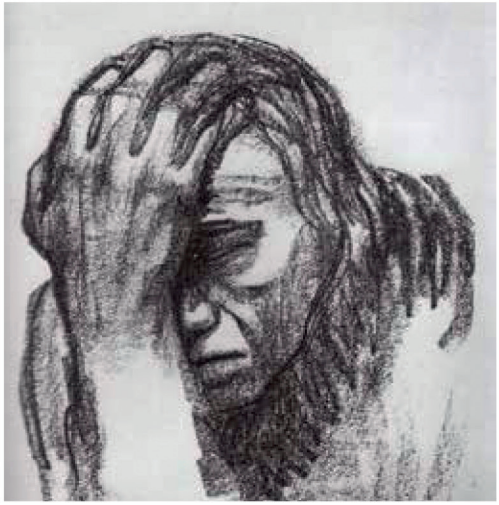

PÆDAGOGISK PROFIL
FOLKEKIRKENS SKOLETJENESTE FREDERIKSVÆRK

Hvem er den næste? Og hvem er jeg selv? Kan man tro uden at tvivle? ... og elske sin fjende? Hvorfor spiser de kristne deres gud? Hvad siger de andre? ... og hvad rager det mig?

Folkekirkens skoletjeneste i Frederiksværk udvikler tværfaglige skoleprojekter, der stiller eksistentielle spørgsmål, går i clinch med kristendommen og inddrager andre religioner.

Som lærer har du mulighed for at besøge en af de mange smukke middelalderkirker i Nordsjælland. Her kan du blive introduceret til orglet som instrument, dine elever kan gå på opdagelse i kalkmalerier og altertavler, møde en præst eller undersøge om det hellige er tilstede i kirkerummet. Til korte såvel som til lange forløb er der knyttet et undervisningsmateriale med baggrundsstof til læreren og øvelser til eleverne.

Dannelse gennem religionsundervisning
Folkekirkens skoletjeneste i Frederiksværk tilbyder en undersøgende, nysgerrig og kunstbaseret undervisning, der lader eleverne fordybe sig i livsfilosofiske og etiske temaer, som kan skærpe den kritiske sans og give den enkelte elev handlekompetence i eget liv. Skoletjenestens projekter sigter mod en varieret undervisning, der inddrager såvel filosofi som bevægelse i undervisningen og tager udgangspunkt i elevens egen livsverden.

Det er skoletjenestens mål at udvikle projekter, der ikke kun giver en konkret viden om de enkelte religioner eller knækker koder til danskfaget, men som også bidrager med et alment dannelsespotentiale, når eleverne forholder sig til grundlæggende tilværelsesspørgsmål som: "Hvad vil det sige at være menneske?" – og "Hvad er det gode liv?"

Åben skole
Folkekirkens skoletjeneste udvikler aktuelle undervisningstilbud i samarbejde med elever, lærere og andre samarbejdspartnere. Som en del af åben skole udarbejdes skoletjenestens projekter og materialer på skolens præmisser og understøtter de til enhver tid gældende lære- og læseplaner for de enkelte fag.

KLASSIKERE & TILMELDING

Se skoletjenestens tidligere projekter på **www.fsfp.dk**

På hjemmesiden kan du også se en film om projektet Guder og Helte og bestille klassikere som:

Drømmehaver (1.-3. kl.)
Mod med mere (1.-3. kl.)
Ansigt til ansigt (1.-3. kl.)
Søskendestrid (1.-3. kl.)
Klokken (1.-3. kl.)
Fastelavn (1.-3. kl.)
Gaven (2.-5. kl.)
Lyset i mørket (2.-4. kl.)
Engle (3.-4. kl.)
Besøg i dødsriget (4.-5. kl.)
Halloween og Allehelgen (4.-6.kl.)
Skabelse og undergang (4.-6. kl.)
Puppe og Grav (4.-6. kl.)
Bjerget – mellem himmel og jord (5.-6. kl.)
Dødssynderne på tallerkenen (5.-7.kl.)
Vejen som symbol (5.-7. kl.)
Troen og Ingen (7.-10. kl.)
Arvesynd og Dødssynd (7.-10 kl.)
Mig og mine skyggesider (7.-10 kl.)
Jøderne på kirkeloftet i Gilleleje Kirke (7.-10. kl.)

Skriv gerne til mig, hvis du genbruger gamle projekter eller har brug for supplerende materialer: **mette@fsfp.dk**

Tilmelding: **www.fsfp.dk**

Layout: Ingeborg Hvidsten
Tryk: Videbæk Bogtrykkeri

FOLKEKIRKENS SKOLETJENESTE
FREDERIKSVÆRK PROVSTI